

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους
Τίτλος υπό – δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
Κωδικός υπό – δράσης	19.2.2.3

Αναλυτική Περιγραφή υπό - δράσης

Στο πλαίσιο της υπό-δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων** της περιοχής παρέμβασης που σχετίζονται με τον τομέα του τουρισμού. Η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών ιδιωτικού χαρακτήρα αναμένεται να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής παρέμβασης μέσω δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, φυσική και αγροτική κληρονομιά της περιοχής και συμβάλουν τόσο στην αύξηση της επισκεψιμότητας όσο και στην διασύνδεση μεταξύ των τομέων της οικονομίας καθώς και στη δημιουργία ή/ και διατήρηση των θέσεων απασχόλησης. Ειδικότερα η παρούσα υπό-δράση περιλαμβάνει :

- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό υποδομών διανυκτέρευσης** : οι επιλέξιμες λειτουργικές μορφές και κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων περιλαμβάνουν τόσο τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα (ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων καθώς και τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις – camping), καταλύματα εντός παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων, όσο και τα μη κύρια (αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια) όπως καθορίζονται στην ΚΥΑ 2986/2-12-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/2-12-2016 Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε Προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).
- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό μονάδων εστίασης και αναψυχής** : η υπο-δράση στοχεύει στην αναβάθμιση της ποιότητας των υποδομών εστίασης και αναψυχής όπως εστιατόρια, καφέ, παραδοσιακά καφενεία, αναψυκτήρια, και των παρεχόμενων υπηρεσιών με γνώμονα την ενίσχυση της τοπικής “μικρής” επιχειρηματικότητας αλλά και τη διασύνδεση της τοπικής αγροτικής παραγωγής με την προσφορά υπηρεσιών τουρισμού όπως προσφορά γευμάτων που θα βασίζονται στις τοπικές πρώτες ύλες ή στην τοπική γαστρονομία και τις συνταγές της περιοχής.
- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την τουριστική ανάπτυξη** : ως τέτοιες υπηρεσίες θεωρούνται οι υπηρεσίες που προσφέρονται στις εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού, όπως δραστηριότητες υπασίας, ποδηλασίας, πεζοπορίας, τοξοβολίας και σκοποβολής, οι χώροι αθλοπαιδιών και οι χώροι γευσιγνωσίας, οι οποίες μόνες τους ή συνδυασμένες μεταξύ τους μπορούν να αποτελέσουν ένα πλήρες ελκυστικό τουριστικό πακέτο για τους λάτρεις του εναλλακτικού τουρισμού, των σπορ ή ακόμη και της υγιεινής ζωής. Επιλέξιμες είναι επίσης και οι δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφεία οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.

Η στρατηγική του τοπικού Προγράμματος διακρίνεται από μια οριζόντια **κοινωνική προτεραιότητα**, γι’ αυτό κύρια στόχευση της συγκεκριμένης υπο-δράσης είναι η ενίσχυση των δικαιούχων που ανήκουν σε αυτές τις προτεραιότητες με την παροχή του κινήτρου του **Κανονισμού (ΕΕ) 1407/2013** του γενικού de minimis. Στο πλαίσιο αυτό, δικαιούχοι της υπο-δράσης ειδικά για την ίδρυση επιχειρήσεων, μπορούν να είναι μόνο οι κάτωθι:

- νέοι ≤35 ετών ή
- γυναίκες, ή
- ή ΚΟΙΝΣΕΠ/Συνεταιρισμοί,

ενώ ειδικά για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων, δικαιούχος μπορεί να είναι οποιοδήποτε

<p>φυσικό ή νομικό πρόσωπό, που συνιστούν πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.</p> <p>Σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων αποτελεί η υιοθέτηση καινοτομίας οποιασδήποτε μορφής (τεχνολογικής ή/ και οργανωτικής) ώστε να επιτευχθεί η παραγωγή νέων/βελτιωμένων προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών που βρίσκουν άμεση χρηστική ή/και εμπορική εφαρμογή. Περαιτέρω εξειδίκευση του ορισμού της καινοτομίας και ενδεικτικών ενεργειών θα περιλαμβάνεται στη σχετική πρόσκλησή μας προς τους υποψήφιους δικαιούχους.</p> <p>Τέλος, πρόσθετη προμολόγηση κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου θα χορηγείται στις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε τυπικά ή άτυπα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων καθώς και συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην απασχόληση.</p>
<p style="text-align: center;">Περιοχή Εφαρμογής</p>
<p>Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης.</p>
<p style="text-align: center;">Δικαιούχοι</p>
<p>Για την ίδρυση επιχειρήσεων, δικαιούχοι μπορεί να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none">
• φυσικά πρόσωπα που ανήκουν στην κατηγορία των γυναικών ή των νέων ≤35 ετών
• νομικά πρόσωπα στα οποία το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών ή των νέων ≤35 ετών στο μετοχικό /εταιρικό κεφάλαιο, είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 50% και η διοίκηση / διαχείριση ασκείται από γυναίκα ή από νέο ≤35 ετών
• και Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), σύμφωνα με το Ν.4019/2011, ή Συνεταιρισμοί ή άλλα Συλλογικά σχήματα,<p>που συνιστούν πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, ενώ ειδικά για τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων, δικαιούχος μπορεί να είναι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που συνιστά πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.</p>
<p style="text-align: center;">Ένταση ενίσχυσης</p>
<p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται στο 65% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (γενικός de minimis) (Οι συνολικές ενισχύσεις από τον κανονισμό De Minimis που θα λαμβάνει ο δικαιούχος ανά τριετία δε θα πρέπει να υπερβαίνει τις 200.000 € Δημόσια Δαπάνη).</p>
<p style="text-align: center;">Μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός πράξης</p>
<p>Ο μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι 308.000€ περίπου.</p>

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής
Τίτλος υπό – δράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
Κωδικός υπό – δράσης	19.2.3.3

Αναλυτική Περιγραφή υπό - δράσης

Στο πλαίσιο της υπό-δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων** της περιοχής παρέμβασης που σχετίζονται με τον τομέα του τουρισμού. Η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών ιδιωτικού χαρακτήρα αναμένεται να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής παρέμβασης μέσω δραστηριοτήτων που συνάδουν με την πολιτιστική, φυσική και αγροτική κληρονομιά της περιοχής και συμβάλουν τόσο στην αύξηση της επισκεψιμότητας όσο και στην διασύνδεση μεταξύ των τομέων της οικονομίας καθώς και στη δημιουργία ή/ και διατήρηση των θέσεων απασχόλησης. Ειδικότερα η παρούσα υπό-δράση περιλαμβάνει :

- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό υποδομών διανυκτέρευσης** : οι επιλέξιμες λειτουργικές μορφές και κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων περιλαμβάνουν τόσο τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα (ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων καθώς και τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις – camping), καταλύματα εντός παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων, όσο και τα μη κύρια (αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια) όπως καθορίζονται στην ΚΥΑ 2986/2-12-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/2-12-2016 Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε Προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).
- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό μονάδων εστίασης και αναψυχής** : η υπο-δράση στοχεύει στην αναβάθμιση της ποιότητας των υποδομών εστίασης και αναψυχής όπως εστιατόρια, καφέ, παραδοσιακά καφενεία, αναψυκτήρια, και των παρεχόμενων υπηρεσιών με γνώμονα την ενίσχυση της τοπικής “μικρής” επιχειρηματικότητας αλλά και τη διασύνδεση της τοπικής αγροτικής παραγωγής με την προσφορά υπηρεσιών τουρισμού όπως προσφορά γευμάτων που θα βασίζονται στις τοπικές πρώτες ύλες ή στην τοπική γαστρονομία και τις συνταγές της περιοχής.
- **Ίδρυση και επέκταση - εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την τουριστική ανάπτυξη** : ως τέτοιες υπηρεσίες θεωρούνται οι υπηρεσίες που προσφέρονται στις εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού, όπως δραστηριότητες ιππασίας, ποδηλασίας, πεζοπορίας, τοξοβολίας και σκοποβολής, οι χώροι αθλοπαιδιών και οι χώροι γευσιγνωσίας, οι οποίες μόνες τους ή συνδυασμένες μεταξύ τους μπορούν να αποτελέσουν ένα πλήρες ελκυστικό τουριστικό πακέτο για τους λάτρεις του εναλλακτικού τουρισμού, των σπορ ή ακόμη και της υγιεινής ζωής. Επιλέξιμες είναι επίσης και οι δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφεία οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.

Διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των ανωτέρω επιχειρήσεων γίνεται χρήση του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014, σύμφωνα με το οποίο η ενίσχυση δίνεται μόνο σε αρχικές επενδύσεις. Ως αρχική επένδυση ορίζεται: «η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης», σύμφωνα με την παράγραφο 49 του άρθρου 2 του Καν. (ΕΕ) 651/2014.

Συνεπώς, βάσει του εν λόγω άρθρου δεν είναι δυνατός ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός μιας ΜΜΕ, ο οποίος δεν έχει κατ' ελάχιστο ως αποτέλεσμα την οποιαδήποτε αύξηση δυναμικότητας/ δυνατότητας εξυπηρέτησης αριθμού πελατών, ή την οποιαδήποτε προσθήκη νέας υπηρεσίας, άσχετα με το εάν συνοδεύεται με την οποιαδήποτε κτιριακή παρέμβαση ή την οποιαδήποτε αλλαγή της άδειας λειτουργίας.

<p>Σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων αποτελεί η υιοθέτηση καινοτομίας οποιασδήποτε μορφής (τεχνολογικής ή/ και οργανωτικής) ώστε να επιτευχθεί η παραγωγή νέων/βελτιωμένων προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών που βρίσκουν άμεση χρηστική ή/και εμπορική εφαρμογή. Περαιτέρω εξειδίκευση του ορισμού της καινοτομίας και ενδεικτικών ενεργειών θα περιλαμβάνεται στη σχετική πρόσκλησή μας προς τους υποψήφιους δικαιούχους.</p> <p>Τέλος, πρόσθετη προμοδότηση κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου θα χορηγείται στις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε τυπικά ή άτυπα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων καθώς και συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην απασχόληση.</p> <p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε 45% για μεσαίες και σε 55% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις των επιλέξιμων δαπανών της πράξης (Χάρτης Περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2017-2020). Στην περίπτωση επιχειρήσεων μη εισηγμένων που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών, εφαρμόζεται το Αρθ. 22 του Καν. (ΕΕ) 651/2014) με ένταση ενίσχυσης 65%.</p>
<p style="text-align: center;">Περιοχή Εφαρμογής</p>
<p>Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης.</p>
<p style="text-align: center;">Δικαιούχοι</p>
<p>Φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων η επιλεξιμότητα θα εξειδικευτεί στο σχετικό εθνικό θεσμικό πλαίσιο.</p>
<p style="text-align: center;">Ένταση ενίσχυσης</p>
<p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε 45% για μεσαίες και σε 55% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις των επιλέξιμων δαπανών της πράξης (Χάρτης Περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2017-2020). Στην περίπτωση επιχειρήσεων μη εισηγμένων που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών, εφαρμόζεται το Αρθ. 22 του Καν. (ΕΕ) 651/2014) με ένταση ενίσχυσης 65%.</p>
<p style="text-align: center;">Μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός πράξης</p>
<p>Ο μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης είναι 600.000€.</p>